

SPÅNAT & TRYCKT

Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch. Medlemstidning för GS Avdelning 4 Västra Götaland

Nr 2 • 2025

Kyrkorgeln i Ulricehamns kyrka, byggd av Tostareds orgelfabrik. Följ med på ett fantastiskt besök på en osannolik arbetsplats där hantverksskickligheten når oanade höjder! Det här numret har mycket att upptäcka. Kongressförberedelser, tankar efter en avtalsrörelse, firande av första maj och mycket mer.

**Vi går nu in i den varmaste halvan av året, den bästa.
Ta chansen och njut inte minst under kommande semester!**

LEDAREN

Vår gemensamma styrka avgjorde en väldigt tuff avtalsrörelse

Avtalsrörelsen är nu i stort sett avslutad – och det har varit en annorlunda resa. Visst har vi hört det förut: ”Den tuffaste avtalsrörelsen någonsin.” Men den här gången var det verkligen på allvar. Aldrig tidigare har avståndet mellan fack och arbetsgivarnas krav varit så stora.

Vårt förbund gick gemensamt, med LO och Facken inom Industrin, in med krav på reallöneökning, låglönesatsning, ersättning för mertid på samma nivå som övertid, samt utökad arbetstidsförkortning. **Med krav om bättre villkor och högre löner!**

Arbetsgivarsidan svarade med krav på frysta löner, sänkta lägsta-löner och en total avveckling av arbetstidsförkortningen. **De ville alltså ge oss sämre villkor och ingen löneökning alls!** Redan här stod det klart att vi hade en historiskt tuff förhandling framför oss.

I sådana lägen är vår gemensamma styrka helt avgörande. Det är bara genom att vi är många medlemmar, och samordningen inom LO och Facken inom industrin, som vi kan

stå emot och driva igenom bättre villkor och högre löner. Det är min fasta övertygelse, att utan detta samarbete hade vi inte sett några framgångar alls i årets avtalsrörelse.

Men vi lyckades! Nu kan vi fira en verklig facklig seger. Löneökning på 6,4 % över en tvåårsperiod, utökad arbetstidsförkortning, övertidsersättning även för mertid (för den som arbetar deltid) och en låglönesatsning – utan att för den delen sälja ut våra avtal. Det är en tydlig signal om vad som är möjligt när vi står enade.

Trots det så väljer vissa att inte var med i facket. Jag är övertygad om att de i grunden håller med om våra krav, och föredrar våra villkor framför arbetsgivarnas. Därför måste vi som redan är med i facket hjälpas åt med att värva de som står utanför. Tala om för dem att de faktiskt står på arbetsgivarens sida och kan räknas in i deras lag i en avtalsrörelse. Fackligt medlemskap är inte en kostnad – det är en investering i trygghet, rättvisa och bättre villkor.

En vanlig invändning är att det är för dyrt. Jag minns själv när jag gick med i facket för 28 år sedan – halva min första löneökning gick till fackavgiften. Men sedan dess har jag fått löneökning varje år och det är tack vare alla er kamrater som är medlemmar i facket.

*Avdelningsordförande
Henrik Brolin*

Ansvarig utgivare: Dan Strängby. Tel 070-319 06 81, dan.strangby@hotmail.com

Redaktion: Info/kommunikationsansvarig
Richard Hassel, richard.hassel82@gmail.com
Dan Strängby, dan.strangby@hotmail.com

Korrektur: Pernilla Lund

Du kan även kontakta redaktionen via epost direkt till avdelningen avdelning4@gsfacket.se

Tryck: Ätta.45 Tryckeri AB

Spånat & Tryckt är en tidning för medlemmar i GS avdelning 4 Västra Götaland. Syftet är att sprida information och skapa delaktighet bland medlemmarna. Upplagan är ca 6300 ex.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- Avdelningens representatnskap **3**
- Första maj **4**
- Hallå där, Madelene Engman **6**
- Intervju Lina Stenberg **8**
- GS Kongress 2026 **9**
- Tostareds kyrkogelfabrik **10**
- LO representantskap **13**
- Fem snabba med Pontus Georgsson **14**
- Hej alla pensionärer **14**
- Förtroendevald **15**
- West Pride **16**

Avdelningens Representantskap

Avdelningen har hållit årsmöte! Mötet gästades av GS kommunikationschef Julius Petzäll Mendonca som talade om GS facklig-politiska arbete, hur GS centralt lobbar för de branscher som medlemmarna arbetar i. Som sig bör på ett årsmöte förrättades det också ett antal val, bland annat till avdelningsstyrelsen.

Den nyvalda styrelsen ser ut som följer:

Henrik Brolin, Falköping. Ordförande,
Facklig/Politiskt ansvarig.

Timmie Palm, Borås. Vice ordförande,
organisationsansvarig, ungdomsansvarig.

Magnus Andersson, Göteborg.
Sekreterare, Arbetsmiljöansvarig, RSO

Per Bergström, Tidaholm. Kassör.

Johan Jacobsson, Töreboda. Studieansvarig.

Richard Hassel, Billingsfors. Informationsansvarig.

Tanja Räisänen, Falköping. Värdegrundsansvarig, RSO.

Torbjörn Karlsson, Mariestad. Ledamot.

Dan Strängby, Falköping. Ledamot,
Förbundsstyrelseledamot.

Anton Andersson, Varberg. Medlemsansvarig.

Mer utförlig information om
avdelningsstyrelsen samt anställda
ombudsmän, regionala skyddsombud och mycket
annat hittar du på avdelningens hemsida

www.gsfacket.se/avd4

Avdelningens representantskap på plats i Viskadalens Folkhögskola.

FÖRSTA MAJ

Första maj är inte bara en ledig dag eller en gammal tradition. Första maj är en livsviktig påminnelse om kampen för rättvisa och jämlikhet. Arbetarrörelsens dag är en hyllning till alla dem som gått före oss och kämpat för rättigheter som vi idag tar för givna: åtta timmars arbetsdag, semester, sjuklön och pension.

Men kampen är inte över. LO:s rapport, Sverige ska fungera, visar tydligt att klyftorna i samhället växer. Vanliga arbetare halkar efter när det gäller inkomst, arbetsvillkor och trygghet. Skillnaderna mellan dem som jobbar i välfärden, på lagergolven eller inom industrin och dem

som sitter på ledande poster blir bara större. Ett samhälle kan inte hålla ihop om det slits isär.

Första maj handlar därför lika mycket om framtiden som om historien. Vi måste stå upp för att Sverige ska fungera – för alla, inte bara för några få. Det handlar om starka

kollektivavtal, trygga jobb, investeringar i välfärden och en politik som håller ihop vårt land.

Vi går inte ut på gator och torg för att minnas en svunnen tid. Vi går ut för att bygga en bättre morgondag.

Hälsningar Richard Hassel

Per Johansson Mariestad med GS fana.

GS:are på plats i Falköping. Albin Sjöberg och Henrik Brolin.

Många LO förbund på plats i Falköping.

Blåsorkester i Bengtsfors.

Pappers ordförande, Pontus Georgsson huvudtalare i Bengtsfors.

HALLÅ DÄR

MADELENE ENGMAN, AVTALSSEKRETERARE I GS

De flesta av medlemmarna i GS har efter en lång och komplicerad avtalsrörelse nu fått nya avtal som gäller från den första april i år. Vi som följt avtalsrörelsen kan konstatera att det varit en kraftansträngning av alla inblandade att få till ett nytt avtal, inte minst av förbundets avtalssekreterare, Madelene Engman.

Vilken gång i ordningen var det för dig som ansvarig?

Det var den fjärde gången som ansvarig avtalssekreterare.

Varje avtalsrörelse har ju sitt eget liv, vad var det som skiljde den här jämfört med de tidigare?

Jag tror alla någon gång har hört från en avtalssekreterare att "den här gången är det den tuffaste omgången någonsin". Jag tycker kanske inte att denna avtalsrörelse var den tuffaste, men absolut den märkligaste någonsin. Jämfört att vi kom från den förrförra avtalsrörelsen med pandemin som hade sina utmaningar, gången efter förhandlade vi mitt under tvåsiffriga inflationssiffror som var ex-

tremt utmanande. Vi visste att våra medlemmar inte skulle få reallöneökningar. Men den här gången var det extremt tufft, parterna har nog nästan aldrig stått så långt ifrån varandra. Dessutom hade vi samordnat oss i industrin om arbetstidsförkortning vilket vi vet sedan 20 år tillbaka är arbetsgivarnas absolut värsta fråga. Så just arbetstidsförkortningen har legat som en slags våt filt över hela förhandlingarna utöver lönenivåer och annat.

Ja, avtalet innehåller ju många saker som åtminstone inte jag såg komma, låglönesatsning, utbyggnad av arbetstidsförkortningen, övertidskompensation för deltid,

möjlighet till delpension. Vad är det mest oväntade som du ser det? Vad är du mest nöjd över?

Arbetstidsförkortningen är ju en så viktig fråga och har varit så under en mycket lång tid. Både att förbättra befintliga avtal och den här gången också försöka utöka antalet timmar i våra tidbanker och ATK systemen. Men den här mertidsfrågan, alltså att deltidsanställda ska få övertidsersättning, där ligger ju egentligen det största problemet inom tjänstesektorn, till exempel inom Handels avtalsområden, där majoriteten jobbar ofrivillig deltid utan att få betalt för det. Dessutom har de diskriminerande skrivningar i sina kollektivavtal. Att vi skulle försöka förhandla fram någon form av normering i den frågan inom industrin där vi har väldigt lite av den varan var en enorm utmaning. Våra motparter brydde sig inte så mycket om den frågan, att det skulle va det värsta. Men dom i sin tur hade ju hela Svenskt Näringsliv bakom sig och de ville inte se någon lösning i den här frågan. Det var en mycket tuff utmaning. Dessutom var det tufft för oss själva, skulle vi förhandla i en fråga, egentligen i ren solidaritet och försöka lösa den? Det hade vi lovat varandra och det är en sak som man måste bära med sig framöver. Det har varit avgörande för de förbund som nu kommer efter, både LO förbund och tjänstemannaförbund. Att vi slog upp arbetstidsförkortningsdörren som varit igenbommad och låst i snart 20 år har varit oerhört viktigt. Den stora besvikelsen, trots att jag vet att alla gjorde sitt absolut yttersta, är ju lönenivån. Vi kände att vi inte nådde så långt som vi ville med löneökningarna helt enkelt.

Ja, jag läste en krönikör som räknar ut att om vi får en inflation på ungefär 2 % framöver och har den löneökningstakt som avtalet nu ger så dröjer det till 2030 innan vi har samma lön som vi hade innan inflationen tog fart. Vad säger arbetsgivarna om det?

De har under hela den här resan ifrågasatt om vi är på samma planet som dom när vi ställde våra lönekrav. Även under förhandlingarna så menade dom på att vi inte har samma verklighetsuppfattning om saker och ting. Vi gör ju alltid ekonomiska bedömningar inför våra avtalsrörelser och kommer fram till vad vi ser är bästa möjliga lönenivå. Vi tittar på allt från konkurrenskraft i Sverige till reallöneökningar, hur industrin går jämfört med andra länder. Så vi har varit på helt olika planeter vad gäller hur vi ser på de ekonomiska möjligheterna. Så vad arbetsgivarna säger är att det här är ett hutlöst högt avtal. För vår del om vi tittar tillbaka på industriavtalets historia så innebär detta avtal det tredje högsta utfallet vi har fått. Men ändå så kommer vi från en period där vi dels hade en pandemi som drabbade många arbetare ekonomiskt, men också den här höga inflationssituationen. Nu när inflationen gått ned är våra chanser, om inte Trump förstör hela världsekonomin, att få reallöneökningar väldigt stora. Det kommer att ta tid att äta igen det vi har tappat, men vi har stora möjligheter att få reallöneökningar i framtiden. Men det är ju ändå så att priser på livsmedel och annat har stannat på höga nivåer. Så även om inflationen i sig sjunker och börjar närma sig målet så innebär det ändå höga kostnader

för medlemmarna. Den här långa perioden av en svår ekonomisk situation har ju givetvis tårt. Det är bara att konstatera.

Vad ser du för faror och för möjligheter framöver?

Två dagar efter vi hade slutit avtal som kom ju Trump med sin "Liberation Day" eller Frihetsdagen. Det har ju satt det mesta i en form av "vi vet inte vad som händer just nu". Det kommer att påverka industrin, svensk ekonomi. Blir det ett fullskaligt handelskrig så vet vi inte vart det tar vä-

"Jag tycker kanske inte att denna avtalsrörelse var den tuffaste, men absolut den märkligaste någonsin."

gen. För vårt avtals skull så tänker jag att det ändå finns någon form av stabilitet i en väldigt orolig värld. Vi har två år framför oss där medlemmarna vet vad avtalet ger och även företagen vet vilka kostnaderna blir. I den värld vi lever i just nu så är två år av någon form av stabilitet viktig.

Lätt att nu tro att det är klart, men så är ju inte fallet. Vad återstår nu av avtalsrörelsen?

För GS del så är vi mitt uppe i förhandlingarna av vårt tidningsavtal som vi har med motparten Almega. Det har sina utmaningar, det är ju en bransch som tyvärr har tappat många arbetstillfällen över tid. Men ändå lika viktigt att förhandla fram bra villkor för tidningsgrafiker. Motparten Almega är alltid en speciell motpart. Vi har också stundade förhandlingar på tråhandelsavtalets område med motparten Svensk Han-

del och ett par skogliga avtal kvar att förhandla. Samt att det pågår ett antal förhandlingar på bemanningsavtalet som vi här tillsammans med resten av LO förbunden. Dessutom är det ju så att vi ingår i en samordning inom LO där vi har skyldigheter att stötta och hjälpa våra kamrater i LO att få igenom både normeringen vad gäller löner, låglönesatsning och mertidsfrågan. Där har vi en skyldighet att hjälpa varandra. Några stora viktiga avtal har rullat in, men flera kvarstår så vi har en hel del kvar att göra i avtalsrörelsen.

När jag sitter och talar med dig om avtalsrörelsen så syns det att du brinner för de här sakerna. Vad är det som gör det så spännande?

Det var många långa timmar och en oerhörd press på delegationerna som gjort ett oerhört bra arbete och som jag vet att medlemmarna förväntar sig att dom ska göra. Att förhandla fram schyssta löner och bra villkor. Det som är så roligt är att det är extremt utmanande, svårt och jobbigt, men samtidigt så ser jag att hela förbundet, vare sig om du är förhandlare, delegation eller förbundsstyrelse, avdelningsaktiv eller klubbaktiv, så herregud vilket engagemang! När vi hade avslutning med delegationerna så sa jag, nästan lite gråt mild innan de skulle åka hem, att det här förbundet är helt fantastiskt. När det verkligen gäller så står vi där för varandra. När det är som tuffast så fortsätter vi att stå upp för varandra. Det ska vi ta med oss.

Intervjun med Madelene gjordes och sammanställdes av Dan Strängby

Seniorklubben bjuder in pensionärer TILL TRÄFF PÅ VOLVO MUSEUM I GÖTEBORG

Tisdagen den 16 september klockan 13:15. Medlemmar 150 kr medföljande 300 kr.

Vi börjar med lunch klockan 13:30. Därefter en guidad tur klockan 14:30.

Anmälan senast den 25 augusti till barbro.birgersson@gmail.com eller 0736-563785

Eller borjereyman@gmail.com eller 0766-312003

Väl Mött! Styrelsen

INTERVJU LINA STENBERG

– författare till rapporten 800 år till jämställdhet

Richard Hassel tillsammans med Lina Stenberg.

Vem är du?

Lina Stenberg heter jag och driver sedan hösten 2025 jämställdhetsinstitutet. Har också jobbat inom arbetarrörelsen i många år med att skriva utredningar, debattera och härjar om jämställdhet framförallt.

Vad är jämställdhetsinstitutet?

Det är en idéplattform, vi driver opinion, folkbildar och debatterar kring jämställdhetsfrågan ur ett vänsterperspektiv där klass och kön är viktigt att kombinera.

Vad arbetar ni med just nu?

Det är många föreläsningar och mycket träffa aktiva i arbetarrörelsen kring rapporten, 800 år till jämställdhet, som tittar på löneinkomster och klass/kön/etnicitet. Vad har vi för inkomster och hur skiljer det sig åt, beroende på klass, kön och etnicitet. Så det är väl en stor del av vad vi håller på med. Vi kommer också vara på Almedalen i sommar och ha ett seminarium i LO:s lokaler och förmodligen kommer vi också skriva en ny rapport i höst, men det är lite för tidigt att säga än.

Varför är det så viktigt med dessa frågor?

Vi tycker det är viktigt för att Sverige dras isär just nu, och det är tyvärr kopplat till just klass, kön och etnicitet, vi behöver förstå att det inte är

så enkelt som man gärna vill tro, det vill säga, alla kvinnor och män har inte samma rättigheter och möjligheter i samhället. Arbetarkvinnor hakar efter. En väldigt stor grupp med svenskar som inte märks, syns eller hörs. Det känns som att politiker vill ha det så. Vi ska inte prata om detta för det blir lättare då. Men jag tror att det är viktigt att vi inte fortsätter ignorera det här. Vi behöver lyfta fram de här grupperna och få ett mer jämlikt samhälle, och vi kan inte strunta i hälften av Sveriges befolkning bara för att de är kvinnor.

Hur ska vi arbeta med dessa frågor?

Ja, jättebra fråga, jag tror att det är väldigt viktigt ur ett facklig-politiskt perspektiv utifrån hur vi kan förbättra för dem som har det sämst. Det handlar om att se, vad är det som försämrats de sista åren? Vad kan vi göra bättre? Till exempel kan vi erbjuda barn gratis frukost på fritids eller i skolan, erbjuda barnomsorg billigare för vissa grupper, eller behöver vi erbjuda nattis på lokal nivå. Men också att arbetsgivare i kommuner och regioner ser till att de som jobbar inom välfärden har rimliga villkor och bra löner. På nationell nivå behöver vi prata om att detta är strukturer som går åt så fel håll, och den regering som sitter just nu har förstört så mycket. Det

står så mycket på spel inför nästa val, och om denna regering blir omvald så kommer det bli fruktansvärt mycket sämre. Vi behöver som facklig-politisk rörelse stå upp för de grundvärderingar vi har, jämlikhet, solidaritet och gemenskap. Damma av de här begreppen och göra något konkret. Det här känns väldigt viktigt, annars kommer Sverige dras isär ännu mer.

Har du några medskick till fackliga representanter?

Jag tror det är viktigt att vi hela tiden sätter ihop de här begreppen klass, kön och etnicitet, så det inte särskiljer. Ser vi bara skillnad mellan kvinnor och män, eller arbetare och tjänstemän blir det väldigt lätt lite förenklat. Då ser man inte det riktiga problemet. Vi måste också förstå att detta är strukturer som vi kan stå emot. Vi är ju de som kan det, och ifrågasätta hela tiden när våra motståndare vill göra det enkelt för sig och inte prata om de här frågorna. Vi kan förändra, och en sak jag tycker är viktigt att ändra på är att arbetarkvinnor som grupp är osynliggjord i debatten, i media och inom våra samtal inom arbetarrörelsen. Jag tror vi behöver bli bättre på att också ge röster till fler arbetarkvinnor.

Om du fick vara diktator för en dag, vad hade du gjort då?

Åh, då hade jag bestämt att alla skulle få samma lön, sen hade jag också bestämt att alla pappor skulle vara tvungna att vara lediga med sina barn, alltså jämn föräldraledighet, och detsamma skulle gälla VAB. Och att hemarbetet skulle delas upp jämlikt in på minuten.

Tack för intervjun och trevlig resa hem.

För att läsa rapporten: <https://www.jamstalldhetsinstitutet.se>

Richard Hassel

Nu kan Du nominera ombud till GS Kongress 2026

Den 21-25 maj 2026 håller GS Kongress i Umeå

Avdelningen öppnar nu för möjligheten att nominera ombud till kongressen. Som ombud till kongressen företräder man avdelningens medlemmar. Inför kongressen kommer ombuden få utbildning och möjlighet till genomgång av ärenden som kommer att behandlas.

Kongressen har i uppgift att behandla och besluta i frågor som

- Val av förbundsledning och förbundsstyrelse
- Förbundets Stadgar
- Motioner som berör kongressfrågor
- Övriga rapporter och utredningar avseende övergripande strategiska frågor
- Långsiktiga mål för förbundet

Hur nominerar man till kongressen?

Skicka e-post till avdelning4@gsfacket.se och skriv "Nominering Kongress" i ämnesraden. Skriv namn och arbetsplats på den du vill nominera, tänk på att de ska vara tillfrågade innan. Sista datum för nominering är den 30 juni 2025.

Vad händer sedan?

Direkt efter den 30 juni kommer avdelningens valberedning att sammanträda för att gå igenom alla inkomna nomineringar och fastställa en röstsedel. Under hösten kommer klubbar, sektioner och kontaktombud att få genomföra själva ombudsvalet till kongressen.

Val av kongressombud genomförs fram till och med den 25 september.

Vill du poströsta, beställ ett poströstningskitt från avdelningen i god tid så att det hinner inkomma senast den 25 september. Du beställer "Poströstningskitt" genom att skriva till avdelning4@gsfacket.se ange den adress dit kittet ska skickas.

För dig som är arbetslös, sjukskriven eller av annan anledning inte kunnat rösta. Kommer Sektionerna att hålla öppet för ombudsval på följande platser och tider:

Sektion 1 1 September, kl 14.00-18.00

Klubbexpeditionen, DS Smith, Mariestad

Sektion 2 25 augusti, kl 17.00-19.00

Sevillagatan 11, Lidköping

Sektion 3 1 september, kl 09.00-12.00 och 14.00-17.00

LO fackens lokaler, S:t Olofsgatan 18, Falköping (vid plantis)

Sektion 4 15 september, kl 16.00-18.00

Socialdemokraternas lokal, Fredsgatan 9 A, Tibro

Sektion 5 25 augusti, kl 15.00-18.00

Storgatan 34, Herrljunga

Sektion 6 6 september

Borås Djurpark (LO-dagen)

Sektion 7 16 september, kl 12.00-17.00

ABF, Brunnbergsvägen 5, Varberg

Sektion 8

1 september, kl 16.00-18.00

LO-Väst, plan 4, Olof Palmes Plats 1, Göteborg

5 september kl 16.00-18.00

LO Härryda, ABF Sjuhärad, Åvägen 1, Mölnlycke

10 september kl 16.00-18.00

LO Alingsås, Folkets Hus, Norra Strömngatan 9, Alingsås

Sektion 9 21 augusti, kl 12.00-18.00

ABF, Storgatan 38, Bengtsfors

TOSTAREDS KYRKORGELFABRIK

Att som förtroendevald få besöka arbetsplatser är verkligen en ynnest! Att få träffa medlemmar och arbetsgivare i deras rätta element, i deras vardag. Man upphör aldrig förvånas över hur olika det kan se ut. Ett besök i Tostareds orgelfabrik är något man inte glömmer i första taget.

Manualen på kyrkorgeln i Ulricehamn.

Tostareds Kyrkorgelfabrik grundades av Josef Johansson. Han var en bondson från Tostared som egentligen ville syssla med allt annat än jordbruk. Tidigt kom han i snickarlä-

ra hos några möbelsnickare men utvecklades också till en duktig smed. Tekniska nyheter intresserade honom mycket och snart började han tillverka radioapparater, kameror, fotogen-

motorer, traktorer, kvarnar och andra maskiner som fanns användning för på landsbygden under 1900-talets första årtionden. Ett intresse som han hade med sig från hemmet var musiken. Tidigt lärde han sig traktera olika instrument och kom snart att spela i traktens kyrkor. Behövde någon orgel repareras var han aldrig sen att rycka ut. Orgelarbetena kom att dominera allt mer och 1947 var det dags att bygga den första orgeln. Vid slutet av 1950-talet togs verksamheten över av tre av Josefs söner, Hugo, David och Sven. Sven kom att stå som ledare för företaget. Ytterligare en son, Nils arbetade som anställd. Sedan mitten av 1990-talet

Tomas Wiklund, pipmakare. Han är egentligen pensionär men hoppar in då och då.

leds firman av Tore, som är son till Sven. Under de år firman verkat har ca 200 orglar byggts, främst i Västsverige. Hantverksstoltheten har bland annat tagit sig uttryck i att man än idag fortfarande själva tillverkar det mesta av orglarnas delar, även metallpipor.

Tostared är en liten by som lite slarvigt kan sägas ligga emellan Borås och Varberg med en makalös utsikt mot sjön Lygnern. Mitt bland åker och äng ligger det så en orgelfabrik som bjuder besökaren på en sällan skådad hantverksskicklighet. Tostareds orgelfabrik är en av fyra orgelfabriker i Sverige, där Tostaredsfabriken är den största med sina fem anställda. Man tillverkar orglar till den svenska marknaden, någon reklam för sina produkter behövs inte! Företaget är välrenommerat bland kända organister runt om i Sverige som helst av allt vill se att deras nya orgel byggs av just Tostareds orgelfabrik! Det finns några riktigt stora orgelfabriker i Tyskland och Österrike som ibland bygger orglar också i Sverige. Företagets VD Tore Johansson växte upp med yrket och har varit det trogen hela livet. På sextio och sjuttiotalen byggdes många orglar i Sverige, så är inte fallet idag. Nu är det mycket mer reparationer. De gamla orglarna från 1800 talet har en tendens att spricka i värmen, de torkar helt enkelt sönder. Dessa orglar lagas oftast med skinn. På sextio talet var plast ett vanligt förekommande material som tärts av tidens tand, plasten håller helt enkelt inte och måste bytas ut. Idag byggs orglarna av furu och ges så att säga möjlighet att röra på sig så att träet inte ska spricka.

Av de 2000 kyrkor som finns i Sverige har Tore arbetat i drygt 600. Vid vårt besök byggdes en orgel som ska pryda en kyrka i Norrköping. Kostnaden landar på ungefär 6,5 miljoner kronor och tar ett år att bygga. 70 procent av arbetet görs i fabriken och 30 procent i kyrkan beroende på orgelns storlek och utformning. Ingen av de nya orglarna är alltså spelbara på plats i fabriken. Den största orgel man har byggt var otroliga 12 meter hög! Det kan ta upp till tre månader att bygga upp orgeln i kyrkan och få till ljudet på plats så att allt klingar

Ny orgel på gång som ska till Norrköping.

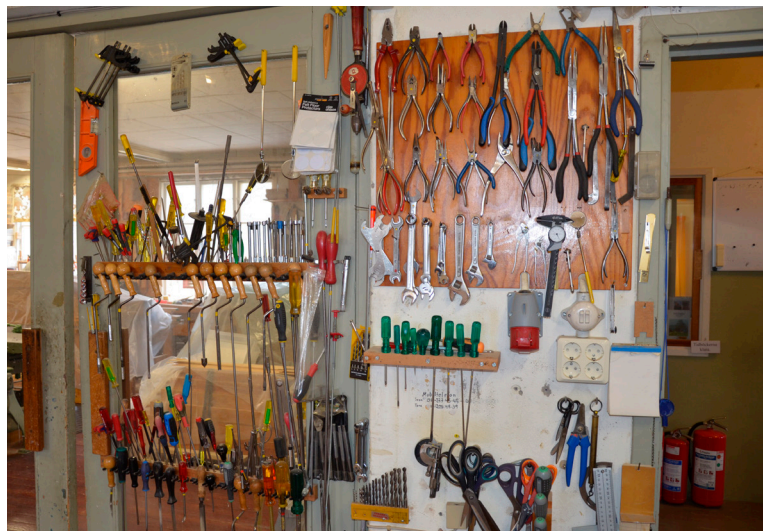
Fabriken har en egen piptillverkning, vilket man är ensamma om i Sverige.

Kyrkorgeln i Ulricehamn. Fasaden är original sedan tidigare men allt annat är nytt.

Två unga grabbar, anställda på Tostared Orgelfabrik, Mattias Rodén och Björn Wetling,

Verktygen vittnar om tillverkningen som är helt manuell.

rent. ”Det är viktigt med intonationen” berättar Tore. ”Man får inte jobba för lite med det, men även inte för mycket, då kan det bli fel”. Tore kan ha upp till 100 hotellnätter på ett år. Precis ALLT som byggs är special, den största ”serie” orglar man har byggt är två stycken, detta gjordes vid ett tillfälle på 60 talet!

Företaget har ett problem som Tore ofta återkom till. Det är svårt, nästan omöjligt att hitta personal. ”Många verkar rädda att arbeta i kyrkor”, fortsätter Tore. Många är tydligen även rädda för att det är en så oerhört speciell tillverkning. För min egen del blev jag avundsjuk när vi gick runt i fabriken, vore jag ung och bodde på pendlingsavstånd hade jag inte tvekat att söka jobb där. Ta bara yrkesbenämningen ”pipmakare”. Det finns inte många i Sverige som kan titulera sig så, i Tostared finns det två. Just tillverkningen av orgelpipor är de ensamma om i Sverige. Piporna tillverkas av blyad tenn. Man smälter ner tennet till plåtar, därefter hyvlas plåtarna ner till en tjocklek på mellan 1,5 till 0,3 millimeter. Sedan formas piporna till sina respektive storlekar beträffande längd och diameter, allt helt för hand. Hålen där luften ska flöda och ljudet ska bildas stansas ut, även det för hand, helt fantastiskt.

”Det är svårt, nästan omöjligt att hitta personal”

När en pipa är ”klar” så måste man arbeta med den tio moment ytterligare innan den kan anses helt färdig, det är så många detaljer att ta hänsyn till.

Som sagt, det var en upplevelse att besöka Tostareds Orgelfabrik där hantverket och yrkesskickligheten stod i centrum tillsammans med en stolthet att i generationer utvecklat orgelbyggandet. Vi önskar alla på orgelfabriken ett stort lycka till i framtiden!

Dan Strängby

Pipmakare Rodén. Det är inte många som kan titulera sig som det!

Företagets ägare och VD, Tore Johansson.

LO REPRESENTANTKSAP

LO distriktet Väst genomförde sitt ordinarie årsmöte i Göteborg som traditionsenligt hålls i april månad varje år. Ordförande Christine Marttila inledde med ett konstaterande, att det är en konstig tid vi lever i. USA:s tullar hotar många arbetstillfällen, vi upplever enorma skattesänkningar för de som tjänar mest, idag går det 71 arbetarlöner på en VD: lön, vi ser hur landet tenderar att slitas isär. Till det så ser vi hur Elon Musk utmanar hela den svenska modellen. Men, poängterade hon, det är då facket är som bäst! Vi är en progressiv rörelse som växer med uppgiften. Fackets ideal och samhällsidé är det enda rimliga i en annars orimlig omvärld.

På mötet omvaldes Richard Hassel från GS till styrelsen i LO distriktet. Dessutom valde årsmötet ledamöter till en helt nyinrättad Regional ungdomskommitté där GS var väl representerade. Till ordinarie ledamot valdes Mikaela Magnusson och till ersättare Emilia Ingesson, Robby Lindholm och Gabriel Andersson, alla från GS som hade flest nominerade till den nya kommittén av alla förbund, helt fantastiskt. GS framtidsakademi har burit frukt.

Det allra mest minnesvärda från årsmötet var dock ett anförande av IF Metallaren Karl-Henrik "Kålle" Rosberg som levererade en bild från Teslakonflikten som i varje fall jag inte hört tidigare. Han berättade hur de anställda på Teslas verkstad i Göteborg har det. "En morgon när anställda kom dit var alla bord och stolar borttagna", berättade han. "Tesla tyckte inte det var lämpligt att de anställda satt så länge och åt på sina raster". Tystandskulturen är total, ingen vågar säga sin mening, det leder direkt till någon form av represalier för den enskilde. Ska du gå till tandläkaren måste du ta en hel semesterdag, timvisa arbetstidsförkortning-

ar är inget för Tesla. Övertid utan ersättning är satt i system. Det är den anställdes personliga ansvar att serva de bilar som schemat säger. Ibland kan det vara upp till sju bilar på en dag, helt omöjligt att hinna med. Eftersom det alltså är ditt ansvar anser Tesla att du är en dålig arbetare om du inte är klar 16.00. Enda möjligheten är då att jobba över utan ersättning tills alla bilar är åtgärdade! Smart va? Lägg dessutom till att de anställda helt saknar försäkring på sin arbetsplats såvida de inte har tecknat det själva.

"Det här handlar inte bara om Tesla", poängterade Kålle. "Det handlar om hela det svenska samhället". Om Tesla skulle vinna det här så är det samma som ett klartecken för alla andra att göra likadant. Fler och fler ansluter sig i kampen mot Tesla. I Norge och Danmark sluter hamnarbetarna nu upp, fler och fler av de anställda ansluter sig till strejken. Än så länge försöker Tesla lösa det genom strejkbryteri med anställda

Gripande inspel från Tesla anställda.

från bland annat Dubai. Alla förbund ser nu över möjligheterna att stötta IF Metall i denna konflikt, så även GS. Vi står på något sätt vid en ideologisk återvändsgränd. Vi kan aldrig backa i denna konflikt, det är omöjligt. Vi måste stå upp för rätten till ett dragligt arbetsliv, att fritt få uttrycka sin åsikt, till en lön det går att leva på. Det är bra för alla, även för Tesla. Men Elon Musk kommer väl knappast att läsa det här. Det är synd.

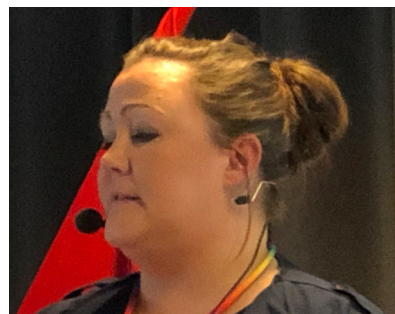
Dan Strängby

GS man i distriktsstyrelsen, Richard Hassel.

IF Metall ombudsmannen Karl-Henrik "Kålle" Rosberg.

LO distriktets ordförande Christine Marttila.

Vem är du?

Jag heter Pontus Georgsson och är förbundsordförande i Pappers.

Hur kommer det sig att du tog dig ända till Dalsland för att tala på första maj?

På första maj ville jag vara där det finns pappersbruk. Där medlemmarna i pappers finns. Det är dem och andra som jag vill tala till. Här i Bengtsfors finns det ju 3 bruk i kommunen så det passar mig bra. Så bra att jag till och med bett om att få komma hit.

FEM SNABBA

med Pontus Georgsson

Hur tycker du uppslutningen varit på en så liten ort som Bengtsfors?

Jag tycker det har varit en bra uppslutning. Det är dessutom precis det där jag vill ha. Kaffe, korv, röda fanor, rosor, tal och människor som är pratglada.

Hur ska du spendera resten av första maj?

Jag har ju en bit hem. Jag bor ju i Norrköping så jag ska köra bil lite drygt 4 timmar. Sen blir det lugnt när man kommit hem.

Vad tycker du var det viktigaste i talet du höll idag?

Jag tycker väl dels att det är viktigt att prata om arbetslivet, att det finns mer i livet än arbete och att vi behöver korta arbetstiden. Jag tycker också det

är viktigt att vi skapar någon form av framtidstro, att faktiskt vi kan göra någonting. Det som pågår runtomkring oss med högerpopulism och annat, det där kan vi vinna över. Det kan vi besegra tillsammans och om vi som var här idag gör vad vi kan så kommer det att gå.

En sista fråga Pontus, Ser du Pappers som storebror eller lillebror till GS-Facket?

Haha, vi kan väl bara konstatera att vi är bröder!

Tack så mycket för intervjun Pontus och kör försiktigt hem.

Richard Hassel

Hej alla pensionärer

Hittills i år har vi haft två medlemsträffar. På första träffen besökte vi Konserthuset i Göteborg. Veldig trevligt med en fantastisk guide och god lunch, fjorton medlemmar deltog. Den andra träffen var i samband med Årsmötet på Allegården i Göteborg, där tjugo medlemmar slöt upp. Lotteri med vinster som vanligt. Efter mötet bjöds det på räksmörgås, kaffe och kaka. Lennart Nilsson, vår förra ordförande, avtackades med blommor. Tredje träffen kommer att äga rum i Tidaholm den 11 juni. Det kommer att bli lyckat, kan vi lova.

Glöm inte att gå in på hemsidan GS/avdelning 4, scrolla ner till seniorklubben, gör det ofta så ni inte missar något. Här kan ni också anmäla er till alla träffar som läggs ut.

Hjärtligt välkomna alla GS seniorer!

*Med vänliga hälsningar
Styrelsen*

Hans Sandblom ordförande, Claes Schoultz ledamot, Börje Reyman kassör, Thorbjörn Fridh suppleant, Barbro Birgersson sekreterare, Doris Pettersson ledamot

Förtroendevald med uppdrag i avdelningen

Avdelningens geografiska yta är som bekant hela Västra Götaland samt Norra Halland. Vilken är uppdelad i nio sektioner. Detta för att försöka avgränsa oss lite. Det hade tagit väldigt mycket tid om exempelvis representanter från Dalsland skulle åka ner till Norra Halland för ett besök.

De förtroendevaldas uppdrag – Inte alltid en dans på rosor

Vi som är förtroendevalda och arbetar med utåtriktad verksamhet håller på med många saker samtidigt. Det är regional skyddsverksamhet på arbetsplatser utan skyddskommitté. Vi genomför löneförhandlingar och andra mindre förhandlingar på arbetsplatser utan förhandlingsombud. Vi kommer också ut och pratar om, och hjälper till att anmäla, försäkringsärenden. Anmäla medlemmar till studier och göra uppsökier på arbetsplatserna.

Uppsökier – Vad gör man då?

Det är egentligen huvuduppdraget som förtroendevald. Vi åker runt och informerar om facket och värvar medlemmar. Går man med i en fotbollsklubb så vet man att det handlar om fotboll. Går du med i en karateklubb så vet du att det handlar om kampsport. Men varför gå med i facket? Vad gör du egentligen med i då?

Enade vi så, söndrade vi falla.

Så skulle man kunna definiera facket. Ju fler vi är, desto bättre villkor och löner kan vi kräva. Färre som går med i facket, desto sämre villkor och löner kommer vi att få. Därför är det av yttersta vikt att vi gör uppsökier och pratar om meningen med föreningen. Enkelt skulle man kunna säga: Kollektivavtalet reglerar lägsta-lön, ob-tillägg, övertidsersättning, tjänstepension, extra ersättning vid arbete på röda dagar, arbetstidsförkortning och väldigt mycket mer. Motsatsen att inte ha ett kollektivavtal betyder att lagen bestämmer. I lagen finns inget av detta. Det skulle kunna innebära att lönen sänks från en månad till en annan, inga ob-tillägg vid obekvämt arbetstid, ingen övertidsersättning, ingen arbetstidsförkortning och så vidare. Fråga alltid din arbetskamrat om medlemskap i facket. Skulle ni vilja ha besök av en facklig representant? Kontakta avdelningen så ordnar vi det.

Vad kan jag göra själv?

Är du intresserad av att delta i utåtriktad verksamhet, hör av dig till oss! Det skulle uppskattas jättemycket. Ju fler vi blir desto lättare blir arbetet. Skicka e-post till avdelning4@gsfacket.se och anmäl ditt intresse.

Richard Hassel

WEST PRIDE

Tillgänglig för rullstol/permobil och har tillgänglighetsanpassad toalett

Prideparaden går av stapeln den 14 juni med avmarsch 13.00 från Götaplatsen, samling senast 12.00. Där går vi gemensamt som arbetarrörelsen i Göteborg.

Varmt välkomna att delta i denna folkfest!